

MANAGEMENTUL DEȘEURILOR LA NIVELUL JUDEȚULUI ARAD

În prezent, problematica managementului deșeurilor este una deosebit de complexă la nivelul întregii țări și, implicit, la nivel județului Arad.

În ultimii ani, creșterea substanțială a consumului de bunuri în rândul populației a generat cantități tot mai mari de deșeuri în gospodăriile casnice, apărând necesitatea ca acestea să fie colectate într-un mod corespunzător în vederea valorificării/eliminării lor prin intermediul unor agenți economici specializați, autorizați din punct de vedere al protecției mediului, în conformitate cu legislația europeană și națională specifică.

De asemenea, alături de aceste tipuri de deșeuri, o categorie importantă de deșeuri sunt cele generate de diferitele categorii de agenți economici existenți la nivelul județului Arad, care pe lângă deșeurile de tip industrial (nepericuloase și periculoase) produse în urma activităților specifice desfășurate, generează și cantități importante de deșeuri reciclabile (provenite din ambalaje de diferite categorii), precum și deșeuri menajere și asimilabile și deșeuri în amestec, care sunt colectate de către operatorii economici autorizați existenți pe raza județului.

Se impune ca toate tipurile de deșeuri generate atât de gospodăriile casnice, cât și cele generate de agenți economici și instituții să fie colectate separat și valorificate într-o pondere cât mai mare, prin intermediul agenților economici specializați, autorizați din punct de vedere al protecției mediului.

Astfel, pe lângă apariția a numeroși agenți economici autorizați în colectarea diferitelor categorii de deșeuri generate pe raza județului Arad, pentru o eficientizare a activității de colectare a deșeurilor la nivelul județului, s-a impus crearea unui sistem de management integrat al deșeurilor, precum și a unei asociații de dezvoltare intercomunitară de utilități publice pentru serviciile de salubritate, sub autoritatea administrației publice locale, în speță Consiliul Județean Arad.

În acest sens, în anul 2008 s-a înființat **"Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Arad" (A.D.I. S.I.G.D.)** ca persoană juridică de drept privat, cu statut de utilitate publică, prin asocierea dintre Consiliul Județean Arad și primăriile din orașele și comunele județului Arad.

Conform statutului său, Asociația s-a constituit în scopul înființării, organizării, reglementării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și pentru realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente Serviciului de salubritate, pe baza strategiei de dezvoltare a serviciului respectiv.

Forma de gestiune a Serviciului de salubritate constă în gestiunea delegată, care se realizează în baza mai multor contracte de delegare a gestiunii atribuite operatorilor, conform prevederilor Legii (R) nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale legilor speciale aplicabile.

Principalele obiective ale A.D.I. S.I.G.D. Arad sunt:

- să monitorizeze derularea proiectelor de investiții în infrastructura tehnico-edilitară aferentă Serviciului de salubritate;
- să constituie interfața pentru discuții și să fie un partener activ pentru autoritățile administrației publice locale în ceea ce privește aspectele de dezvoltare și de gestiune a Serviciului, în scopul de a coordona politicile și acțiunile de interes general;
- să elaboreze și să aprobe caietul de sarcini/caietele de sarcini și regulamentul/regulamentele serviciului;
- să elaboreze și să aprobe documentațiile de atribuire a contractului/contractelor de delegare și să stabilească condițiile de participare și criteriile de selecție a operatorilor, cu excepția situației

atribuirii directe, conform prevederilor art. 31 din Legea nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare;

- să încheie contractul/contractele de delegare cu operatorii, în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale membre implicate, care vor avea împreună calitatea de delegatar, astfel cum este prevăzut de art. 30 din Legea nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- să monitorizeze executarea contractului/contractelor de delegare și să informeze regulat membrii săi despre aceasta, să urmărească îndeplinirea obligațiilor asumate de operatori (îndeosebi în ceea ce privește realizarea indicatorilor de performanță, executarea lucrărilor încredințate operatorilor și calitatea Serviciului furnizat utilizatorilor) și, în conformitate cu mandatul primit și cu prevederile contractuale, să aplice penalitățile contractuale;
- să identifice și să propună orice acțiuni vizând creșterea oportunităților de finanțare a proiectelor de investiții în infrastructura tehnico-edilitară aferentă Serviciului de salubritate;
- să îmbunătățească planificarea investițiilor în infrastructura tehnico-edilitară aferentă Serviciului de salubritate.

Prin înființarea A.D.I. S.I.G.D. Arad au fost create la nivelul județului 5 zone distincte de colectare a deșeurilor, care cuprind unitățile administrativ-teritoriale (1 municipiu, 9 orașe și 68 de comune, cu o populație totală de cca 410267 locuitori), grupate astfel:

- **Zona 1 județul Arad:** municipiul Arad, orașele Curtici, Nădlac, Pecica, Pâncota, Sântana, comunele Covăsânț, Dorobanți, Fântânele, Felnac, Frumușeni, Iratoșu, Livada, Macea, Peregu Mare, Secusigiu, Semlac, Șagu, Șeitin, Șiria, Șofronea, Vinga, Vladimirescu, Zădăreni, Zimandu Nou.
- **Zona 2 județul Arad:** orașul Chișineu-Criș, comunele Grăniceri, Mișca, Olari, Pilu, Sinteia Mare, Socodor, Șepreuş, Șimand, Zărand și Zerind.
- **Zona 3 județul Arad:** orașul Ineu, comunele Apateu, Archiș, Beliu, Bocsig, Cermei, Craiva, Hășmaș, Seleuş, Șicula, Șilindia, Târnova, Tauț.
- **Zona 4 județul Arad:** orașul Sebiș, comunele Almaș, Bârsa, Brazii, Buteni, Cărand, Chisindia, Dezna, Dieci, Gurahonț, Hălmăgiu, Hălmăgel, Ignești, Moneasa, Pleșcuța, Vârfurile.
- **Zona 5 județul Arad:** orașul Lipova, comunele Bata, Bârzava, Birchiș, Conop, Ghioroc, Păuliș, Petriș, Săvârșin, Șiștarovăț, Ususău, Vărădia de Mureș, Zăbrani.

În paralel, în anul 2009 Consiliul Județean Arad a depus o aplicație în vederea accesării unor Fonduri de Dezvoltare Regională/Fonduri de Coeziune, pentru modernizarea și extinderea sistemului de gestiune al deșeurilor solide la nivel județean. Prin semnarea în anul 2010 a Deciziei de Finanțare C(2010)820/04.02.2010, emisă de Comisia Europeană, fondurile de coeziune au fost aprobate prin proiectul CCI No 2009RO161PR033, iar prin Contractul de finanțare nr. 1263/22.02.2010 a fost aprobată implementarea proiectului "Sistem de management integrat al deșeurilor solide în județul Arad".

Implementarea acestui proiect s-a materializat prin:

- închiderea depozitelor neconforme de deșeuri din județul Arad;
- construirea a 3 stații de transfer pe amplasamentele de la Bârzava, Chișineu-Criș și Sebiș;
- construirea unei stații de compostare a deșeurilor în tunel în municipiul Arad;
- construirea unei stații de transfer, sortare și compostare în localitatea Ineu-Mocrea.
- introducerea unui sistem județean de colectare și transport a deșeurilor menajere solide în baza unui contract de concesiune de servicii cu operatori selectați pe zone de arondare prestabilite, prin proceduri de achiziție publică;
- operarea stațiilor de transfer, a stației de compostare în tunel și a complexului de tratare a deșeurilor de la Ineu-Mocrea prin atribuirea a 3 contracte de concesiune de servicii de operare încheiate cu:
  - un prestator de servicii selectat printr-o procedură de achiziție publică (FCC Environment România SRL), pentru operarea celor 3 stații de transfer (Bârzava, Chișineu-Criș și Sebiș) și transportul deșeurilor reziduale colectate și depozitate temporar, de la aceste stații până la depozitul conform existent (administrat de FCC Environment România SRL);
  - un prestator de servicii selectat printr-o procedură de achiziție publică, pentru operarea stației de compostare în tunel de la Arad (FCC Environment România SRL) și transportul reziduurilor de la compostare la depozitul conform (administrat de FCC Environment România SRL);
  - un prestator de servicii selectat printr-o procedură de achiziție publică pentru operarea stației de transfer, sortare și compostare (Complexul de tratare a deșeurilor) de la Ineu-Mocrea,

inclusiv transportul reziduurilor de la acestea la depozitul conform (administrat de FCC Environment România SRL) - în prezent neatribuit.

În prezent, aproape toate facilitățile create la nivelul județului Arad în vederea realizării operațiunilor de sortare, tratare, compostare, valorificare și eliminare a deșeurilor sunt funcționale la parametrii normali și asigură necesarul existent la nivelul județului Arad în privința managementului deșeurilor generate de persoanele fizice și juridice de pe raza județului. Acestea sunt autorizate din punct de vedere al protecției mediului de către Agenția pentru Protecția Mediului Arad, parcurgând de-a lungul timpului procedurile de obținere a autorizației de mediu / autorizației integrate de mediu, conform legislației specifice din domeniu și fiind operate, în prezent de următorii operatori:

- Depozitul de deșeuri conform Arad - operator FCC Environment România SRL;
- Stația de compostare în tunel Arad - operator FCC Environment România SRL;
- Stația de sortare deșeuri Arad - operator SC Recons SA;
- Stațiile de transfer Bârzava, Chișineu-Criș, Sebiș - operator FCC Environment România SRL;

Alături de acestea, Stația de transfer, sortare și compostare a deșeurilor din localitatea Ineu-Mocrea este în prezent nefuncțională, nefiind operată de niciun operator economic autorizat din punct de vedere al protecției mediului.

Prin crearea Sistemului de management integrat al deșeurilor solide s-a încercat soluționarea problemelor legate de colectarea deșeurilor menajere și asimilabile, a deșeurilor în amestec și, parțial, a deșeurilor industriale și a celor reciclabile provenite din ambalaje, generate atât de gospodăriile casnice, cât și de agenții economici și de instituțiile existente pe raza județului. Au fost desemnați prin concesiune de către A.D.I. S.I.G.D. Arad, în baza unor contracte de delegare a gestiunii unor activități componente ale serviciului de salubritate, respectiv colectarea separată și transportul separat al deșeurilor municipale din județul Arad, pentru fiecare dintre cele 5 zone ale județului Arad, agenți economici specializați în colectarea deșeurilor, autorizați din punct de vedere al protecției mediului.

Toți agenții economici desemnați prin delegare ca operatori de salubritate pentru cele 5 zone au obligația de a fi autorizați din punct de vedere al protecției mediului, de către Agenția pentru Protecția Mediului Arad, prin proceduri specifice de autorizare, în conformitate cu legislația specifică de mediu: OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului aprobată prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare, Ordinul nr. 1798/2007, al Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației de mediu, cu modificările și completările ulterioare.

Din această perspectivă, în prezent la nivelul județului Arad există disfuncționalități importante privind activitatea de colectare a deșeurilor în cadrul U.A.T.-urilor, în doar 2 zone din cele 5 operând agenți economici autorizați din punct de vedere al protecției mediului, aceștia derulând activități de colectare a deșeurilor în baza unei autorizații de mediu emisă de Agenția pentru Protecția Mediului Arad, ca urmare a concesiunii serviciului public de salubritate a localităților, în baza contractelor de delegare, încheiate cu A.D.I. S.I.G.D. Arad.

Disfuncționalitățile care apar în procesul de colectare a deșeurilor la nivelul celor 5 zone ale județului Arad au la bază mai multe **cauze**, dintre care pot fi menționate:

- lipsa unor operatori economici autorizați din punct de vedere al protecției mediului, care să deservească în mod constant toate cele 5 zone ale județului Arad, fapt ce a generat ca o parte din activitățile de colectare și transport al deșeurilor municipale din anumite zone să se realizeze doar în baza unor hotărâri ale Comitetului Județean pentru Situații de Urgență al județului Arad, prin asumarea responsabilității pentru aceste activități de către U.A.T.-urile care compun zonele respective, cu problemele ce derivă din această situație;
- un sistem de management defectuos la nivelul operatorilor economici autorizați care asigură activitățile de colectare și transport de deșeuri pe raza județului;
- un sistem de management defectuos la nivelul unor facilități create prin SMIDS (Stația de sortare Ineu-Mocrea este nefuncțională, Stația de sortare Arad funcționează la capacitate redusă, cu probleme de ordin tehnic și organizatoric);
- lipsa personalului de execuție care să presteze activități specifice serviciilor de salubritate;
- costuri ridicate privind operarea stațiilor și facilităților existente la nivelul județului;
- costuri ridicate privind activitățile de colectare și transport a deșeurilor (scumpirea combustibilului, distanțe mari de parcurs, utilaje și mijloace de transport neîntreținute necorespunzător);
- insuficiente investiții în dotarea și mentenanța stațiilor care operează la nivelul județului;

- situația pandemică existentă în ultimii ani, care a generat implicații economice și sociale deosebite, inclusiv în domeniul managementului deșeurilor;
- o colectare necorespunzătoare a deșeurilor în anumite zone, în special din cauza slabei conștientizări în rândul populației a importanței colectării selective a deșeurilor;
- o implicare insuficientă a autorităților publice, a autorităților de mediu și a operatorilor economici autorizați în campanii de conștientizare în rândul populației și a agenților economici, în privința importanței și avantajelor colectării selective a deșeurilor generate.

În privința funcționalității sistemului de management integrat al deșeurilor pot fi menționate: zona 1, care cuprinde municipiul Arad, 5 orașe și 19 comune și care este acoperită de operatorul de salubritate SC Retim Ecologic Service SA, precum și zona 5, care cuprinde 1 oraș și 12 comune, fiind deservită de către operatorul de salubritate SC Polaris M Holding SRL.

În aceste 2 zone ale județului Arad, ca urmare a contractelor de delegare semnate între A.D.I. S.I.G.D. Arad și operatorii de salubritate desemnați este asigurată:

- colectarea separată a deșeurilor menajere reciclabile și a deșeurilor similare reciclabile pe 3 fracții (hârtie, plastic/metal și sticlă) și transportul acestora la stația de sortare Arad;
- colectarea separată a deșeurilor menajere reziduale și deșeurilor similare reziduale și transportul acestora la depozitul conform din Arad;
- colectarea separată a deșeurilor menajere biodegradabile din zona urbană și a deșeurilor similare biodegradabile și transportul acestora la stația de compostare Arad;
- colectarea deșeurilor abandonate de pe domeniul public al UAT-urilor din zona 1 și zona 5 Arad, la solicitarea expresă a unității administrative-teritoriale pe raza căreia au fost abandonate, pe bază de comandă, și transportul acestora la depozitul conform din Arad;
- colectarea separată și transportul separat al deșeurilor provenite de la evenimente la solicitarea generatorului, pe bază de contract de prestări-servicii și transportul acestora la depozitul conform din Arad respectiv la Stația de Sortare Arad, în cazul deșeurilor reciclabile colectate separat.

În zonele 1 și 5 ale județului Arad situația colectării deșeurilor se înscrie în parametrii normali, neexistând probleme deosebite în procesul de colectare și transport al deșeurilor la stațiile care deservește aceste zone. Toate aceste facilități (Stația de compost Arad, Stația de sortare Arad, Stația de transfer Bârzava și Depozitul conform de deșeuri Arad), care deservește zonele menționate, sunt funcționale și reușesc să acopere în mare măsură necesitățile existente.

În prezent, în celelalte 3 zone ale județului Arad (zonele 2, 3 și 4), nu sunt desemnați operatori economici autorizați din punct de vedere a protecției mediului pentru colectarea deșeurilor municipale, această activitate realizându-se în baza unor hotărâri ale Comitetului Județean pentru Situații de Urgență al județului Arad, colectarea și transportul deșeurilor municipale în aceste zone fiind în responsabilitatea U.A.T.-urilor care compun zonele respective, care au obligația de a asigura colectarea deșeurilor de la persoanele fizice și juridice cu mijloace proprii sau prin acorduri încheiate cu diverși operatori economici. Această stare de fapt creează numeroase disfuncționalități la nivelul U.A.T.-urilor respective din perspectiva colectării deșeurilor, fiind înregistrate adeseori întârzieri în procesul de colectare, formarea unor stocuri mai mari sau necontrolate de deșeuri, o activitate de colectare separată doar parțială a deșeurilor generate, situații ce determină, uneori, imposibilitatea unei bune gestionări a deșeurilor la nivelul întregului județ, realizarea doar într-o mai mică măsură a țintelor de valorificare a deșeurilor asumate de autoritățile publice locale și centrale prin planurile de gestionare a deșeurilor la nivel de județ și de țară.

Cele 3 zone menționate sunt deservite de facilitățile existente la Stația de transfer Chișineu-Criș, Stația de transfer Sebiș, Stația de sortare Arad, Stația de compost Arad și Depozitul conform Arad, reușind, în bună măsură, în pofida disfuncționalităților de colectare și transport, să asigure necesitățile existente în aceste zone. Trebuie menționat faptul că, în prezent, facilitățile din cadrul Stației de transfer, sortare și compostare din localitatea Ineu-Mocrea nu sunt utilizate, stația fiind nefuncțională, fapt ce determină ca deșeurile ce puteau fi operate în cadrul acesteia să fie redirecționate către alte stații (Chișineu-Criș și Sebiș, Depozitul conform Arad), creând anumite dezechilibre în privința modului de procesare a deșeurilor colectate.

Alături de acest sistem de colectare integrat al deșeurilor la nivelul județului Arad funcționează și alte categorii de agenți economici specializați, autorizați de Agenția pentru Protecția Mediului Arad, pentru realizarea de activități de salubritate stradală, colectare, tratare, valorificare și eliminare diferite categorii de deșeuri, care operează individual pe raza întregului județ.

Din evidențele statistice ale Agenției pentru Protecția mediului Arad, la începutul anului 2024, situația operatorilor economici specializați în activități de colectare deșeuri de diferite categorii este următoarea:

- 62 operatori economici colectori de ambalaje (material plastic, hârtie și carton, metal, lemn, sticlă, textile), din aceștia 10 operatori având și calitatea de reciclatori;
- 35 operatori economici autorizați să colecteze DEEE-uri, din care 1 operator are și calitatea de tratator de DEEE-uri;
- 36 operatori economici autorizați să desfășoare activități de colectare a bateriilor și acumulatorilor;
- 28 operatori economici autorizați să desfășoare activități de colectare și tratare a vehiculelor scoase din uz;
- 6 societăți autorizate pentru colectarea/valorificarea uleiului uzat și 4 societăți autorizate pentru colectarea/valorificarea uleiului uzat alimentar.

Date statistice relevante:

Pentru a reflecta situația complexă privind cantitățile mari de deșeuri generate și modul real de colectare a deșeurilor la nivelul județului Arad, prezentăm succint și câteva date statistice provenite din evidențele existente la nivelul Agenției pentru Protecția Mediului Arad.

Astfel, în anul 2022, în județul Arad a fost colectată de către operatorii economici care au deservit funcțional cele 5 zone ale județului o cantitate de cca 111946,10 tone de deșeuri menajere și asimilabile, în cadrul sistemului de delegare a gestiunii deșeurilor. Din acestea cca 87922,35 tone, reprezentând 78,54% din total sunt deșeurile colectate de la populație pe raza întregului județ, prin intermediul operatorilor de salubritate, iar 24023,46 tone (cca 21,46% din total) sunt cele colectate de la diferitele categorii de agenți economici și instituții existente la nivelul județului Arad.

Din totalul cantității de deșeuri colectate, cea mai mare parte, cca 96270,83 tone, au fost transportate la Depozitul conform de deșeuri Arad, administrat de FCC Environment România SRL, în vederea eliminării lor. Cantitatea de 15675,28 tone deșeuri colectate pe raza județului au fost valorificate prin intermediul Stației de compostare în tunel Arad și a Stației de sortare Arad.

De asemenea, din evidențele statistice ale APM Arad, reiese faptul că în anul 2022, au fost colectate de către operatori economici autorizați deșeuri municipale (stradale, din grădini, parcuri și spații verzi și din piețe) în cantitate de cca 8782,88 tone, din care 7834,72 tone (89,2%) au fost eliminate, iar 948,16 tone au fost valorificate.

Întocmit,

Remeș Eugen Florin - Consilier Avize, Acorduri și Autorizații, APM Arad

Popescu Daniela - Consilier Calitatea Factorilor de Mediu, APM Arad

Februarie 2024